

Nr 465.

Av herr **Staxäng**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 70, angående riktlinjer för det svenska skolväsendets utveckling.*

Den plats som kristendomsundervisningen hittills bevarat på den svenska skolans schema är förvisso en stor tillgång för vår andliga odling. Det har ofta framhållits, att vi i denna tid lärt oss skatta högre än förr den kristna halten i vår fäderneärvda odling, då vi brutalare än någonsin konfronterats med en »kultur», där man konsekvent försökt att utmönstra det kristna arvet. Denna kristna halt måste sägas till icke oväsentlig grad bero på skolans kristendomsundervisning. Det har från de mest skiftande håll påpekats allvaret i vårt folks moraliska läge. Upplösningen på hemlivets område och den ökade ungdomsbrottsligheten ge här ofrånkomliga tankeställare. Det skulle säkerligen varit ännu sämre ställt med den etiska standarden i folkets liv om icke tio Guds bud bevarat något av sin auktoritet. Varje försvagande av skolans kristendomsundervisning innebär sålunda ett försvagande av det kristna arvet i vår nationella odling, av kristendomens möjligheter att vara en levande och uppbyggande faktor — *och vilken faktor skulle kunna träda i dess ställe?* Den som till äventyrs påyrkar eller bidrager till ett sådant försvagande eller motsätter sig rimliga och behövliga förbättringar må besinna sitt ansvar.

Det är därför med stor tacksamhet man konstaterar, att Kungl. Maj:t i föreliggande proposition upptagit skolkommissionens förslag, enligt vilket »kommissionen betraktar det som en given sak, att ämnet kristendoms-kunskap skall behålla sin ställning som ämne på skolans schema». Remissgången av skolkommissionens betänkande och opinionsyttringar bl. a. från Växjö och Luleå stift ha tydligt visat på ett mycket fast underlag inom såväl skolans lärarkår som allmänheten för Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt.

Emellertid är det av avgörande vikt vilket innehåll som kommer att fastställas för kristendoms-kunskapen och de studieplaner som komma att ligga till grund för undervisningen i detta ämne. *Då Kungl. Maj:t har att på administrativ väg besluta i dessa frågor är det därför nödvändigt att riksdagens uttalande i berörda hänseende klarare utsäger propositionens huvudprincip: att »låta kristendomens innehåll komma fullt till sin rätt».*

I den diskussion, som förts beträffande kristendomsundervisningens målsättning, har det framhållits, att denna undervisning bör ske i en objektiv anda så att kravet på tolerans och religionsfrihet icke kränkes. Det har sagts, att undervisaren ej får utöva auktoritativt tvång på sina elever, men samtidigt har ämnets karaktär av personlighetsdanande faktor inskräpts. Var-

ken toleransen eller religionsfriheten torde vinna på en bristande saklighet i undervisningen. Skall denna fostra barnen till ett självständigt ställningstagande i livsåskådningsfrågor torde en *verklig kunskapsmeddelelse* vara oundgängligen nödvändig, d. v. s. eleverna ha rätt att få ett korrekt och fullständigt svar på frågan: Vad är kristendomen? Mot den ofta gjorda invändningen att många ställa sig avvisande till kristendomen kan med fog genmälas att denna omständighet icke kan vara någon tillräcklig grund för att man skall meddela en ytlig och vilseledande kunskap om kristendomen. Med rätta kan man väl kräva att kristendomsundervisningen skall ge en så objektiv, korrekt och djupgående framställning av vad kristendom är, att också den som ställer sig avvisande till kristendomen *vet* vad det är som han avvisar, så att det icke till äventyrs är en fantasiprodukt han vänder sig emot i tro att detta är kristendom. En saklig undervisning i kristendom kräver därför att eleverna få en klar uppfattning såväl av det kristna trosinnehållet som av dess etiska konsekvenser. I den mån så får ske talar kristendomen för sig själv. Att en viss åskådning icke skall auktoritativt påtvingas lärjungarna synes självklart och är ju helt i kristendomens anda. Det är främst, att icke säga endast, genom den exakta kunskapsmeddelelsen som kristendomsundervisningen kan verka fostrande.

Inför frågan om vad som skall utgöra grunden för och bestämma omfattningen av denna kunskapsmeddelelse synes såväl skolkommissionen som propositionen stanna vid den traditionella bestämningen: det skall vara biblisk kristendom i evangelisk anda.

Hur nödvändigt kravet på en verklig bibliskt grundad kunskapsmeddelelse i kristendom än är, så är det dock lika viktigt att den sker på ett sådant sätt att den icke sväller ut i konturlöshet utan på ett avvägt och koncentrerat sätt kan meddelas eleverna.

Pedagogiska och metodiska skäl tala sålunda samtidigt starkt för att ämnets allmänna orientering i biblisk kristendom kompletteras med en enkel lättfattlig och fullständig kortare framställning i fasta punkter av denna kristendoms innebörd. Barnens påtalade behov av fasthet i undervisningen skulle härmed kunna tillgodoses samtidigt som kravet på saklighet finge beaktande och kristendomens huvudsanningar sålunda naturligt finge sin centrala plats i undervisningen.

Jag hemställer därför,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 70 i vad gäller skolans kristendomsundervisning måtte taga hänsyn till vad ovan anförts.

Stockholm den 4 mars 1950.

Ernst V. Stazäng.